

Politik for
bæredygtighed
og aktivt ejerskab

LÆGERNES
PENSION

Lægernes Pensions politik for bæredygtighed og aktivt ejerskab er en del af den samlede investeringspolitik, og har til formål at investeringer foretages for at fremme bæredygtighed i investeringerne under hensyntagen til at sikre medlemmerne det bedst mulige formueafkast på lang sigt.

Lægernes Pension har en særskilt politik for ansvarlig skatteadfærd og tilsluttet sig et fælles skattekodeks sammen med en række danske institutionelle investorer. Politik for bæredygtighed og aktivt ejerskab udgør sammen med politik for ansvarlig skatteadfærd grundlaget for arbejdet med at integrere bæredygtighed i pensionskassens investeringer ("politikken").

Politikken gælder for hele investeringsporteføljen med undtagelse af investeringer i afledte finansielle instrumenter, hvor investeringer sker via standardiserede produkter som ikke giver mulighed for tilpasning til politikken.

Politikken og arbejdet med bæredygtighed og aktivt ejerskab er forankret i Lægernes Pensions komité for bæredygtige investeringer, som påser efterlevelse af politikken og indstiller ændringer af politikken til bestyrelsen.

Bæredygtighedsfaktorer og -risici

Politikken tager udgangspunkt i Danmarks officielle politik overfor lande og selskaber. Det vil sige krav vedtaget af danske myndigheder og krav fra internationalt anerkendte organisationer, som er tiltrådt af Danmark. Politikken følger af samme årsag internationalt anerkendte vejledninger og konventioner, samt danske myndigheders vejledninger om ansvarlige investeringer. Desuden følger politikken finansielle sanktioner og våbenembargoer vedtaget af FN eller EU tiltrådt af Danmark. Hertil kommer at politikken efterlever henstillinger vedtaget af generalforsamlingen i Lægernes Pension.

På den baggrund er følgende bæredygtighedsfaktorer og -risici omfattet af politikken:

Menneskerettigheder

Der foretages ikke investeringer i selskaber eller lande, som vedvarende ikke overholder eller ikke aktivt tilstræber at overholde grundlæggende menneskerettigheder. Det omfatter bl.a. følgende forhold:

- Nægtelser af oprindelige folks rettigheder
- Nægtelse af civile, politiske og sociale rettigheder
- Involvering i aktiviteter med negativ indflydelse på situationen i internationalt omstridte områder.

Vurderingen af selskaber og lande tager afsæt i den officielle danske politik og tilgang til menneskerettighedsspørgsmål.

Der foretages desuden ikke investeringer i selskaber, som leverer stoffer til anvendelse ved henrettelser eller ikke har taget initiativer til effektivt at forebygge at produkter utilsigtet anvendes ved henrettelser.

Arbejdstagerrettigheder

Der foretages ikke investeringer i selskaber, som vedvarende ikke overholder eller aktivt tilstræber at overholde grundlæggende arbejdstagerrettigheder. Det omfatter bl.a. følgende forhold:

- Nægtelse af retten til faglig organisering og kollektiv forhandling.
- Nægtelse af retten til ligeløn.
- Tvangsarbejde.
- Ulovligt børnearbejde.
- Diskrimination i arbejds- og ansættelsesforhold.
- Ulovlige eller farlige arbejdsmiljøforhold.

Kontroversielle våben

Der foretages ikke investeringer i selskaber, som er involveret i fremstilling og salg af biologiske våben, kemiske våben, anti-personelminer og klyngebomber. Derudover ekskluderes selskaber involveret i fremstilling og salg af atomvåben, der foretages i strid med FN's ikke-spredningstraktat for kernevåben.

Miljø

Der foretages ikke investeringer i selskaber, som vedvarende forårsager unødigt eller alvorlig skade på miljøet eller på anden vis ikke overholder deres forpligtelser til at beskytte miljøet i forbindelse med selskabets aktiviteter.

Selskabsvurderinger tager afsæt i overholdelse af national lovgivning og internationale konventioner omkring biodiversitet og beskyttelse af verdensnaturarven.

Tobak

Der foretages ikke investeringer i selskaber, som producerer tobaksprodukter eller e-cigaretter, samt selskaber med betydelig omsætning fra tobaksrelaterede aktiviteter. Lægernes Pension er i forlængelse heraf medunderskriver af FN-initiativet om tobaksfrie investeringer (The Tobacco-Free Finance Pledge).

Korruption

Der foretages ikke investeringer i selskaber eller lande, som er involveret i alvorlige og gentagne tilfælde af korruption, og som ikke har taget initiativer til effektivt at forebygge og bekæmpe korruption. Korruption omfatter bl.a. forhold som bestikkelse, hvidvask, bedrageri, og embedsmisbrug.

Skat

Lægernes Pensions ønsker at selskaber og kapitalforvaltere efterlever eller aktivt tilstræber at efterleve internationale principper for ansvarlig skat og relevant skattelovgivning. Tilgangen er uddybet i politikken for ansvarlig skatteadfærd og skattekodekset for unoterede investeringer.

Governance

Lægernes Pension ønsker at selskaber efterlever internationale principper og national lovgivning for god selskabsledelse. Det omfatter bl.a. følgende forhold:

- Bestyrelsens og direktionens aflønning.
- Bestyrelsens sammensætning og uafhængighed.
- Finansiell rapportering, revision og kommunikation til interessenter.
- Adfærd i konkurrencen med andre virksomheder.

Vurderingen af ledelsesforhold sker med respekt for at udenlandske selskaber ofte kan have en anden kultur, tilgang og lovgivning når det gælder god selskabsledelse sammenlignet med danske forhold.

Der foretages ikke investeringer i lande, som vedvarende bryder med eller ikke aktivt tilstræber at efterleve internationale principper for god regeringsførelse. Det omfatter bl.a. følgende forhold:

- Demokratiske processer.
- Retsstatsprincipper.
- Politiske og civile rettigheder.
- Sociale og miljømæssige forhold.

Klima

Investeringspolitikken indrettes så den understøtter Paris-aftalens målsætning om opvarmning på 1,5° grader sammenlignet med det før-industrielle niveau, hvilket kræver balance mellem menneskabte udledninger og CO₂-optag fra atmosfæren i 2050. Investeringerne skal i henhold hertil understøtte omstillingen til et lavemissionssamfund og begrænse eksponeringen til klimarelaterede finansielle risici.

Klima betragtes på den baggrund som en bæredygtighedsrisiko og håndteres i tillæg til pensionskassens generelle risikostyringsprincipper ved brug af følgende redskaber:

Eksklusioner

Der foretages ikke investeringer i selskaber, som er særligt eksponeret mod eller har deres primære forretning inden for udvinding af termisk kul, energiproduktion fra termisk kul, olie- og gasudvinding fra tjæresand, og olie- og gasudvindingsaktiviteter i Arktis. Der foretages endvidere ikke investeringer i selskaber, som ikke vurderes at udvise

tilstrækkelig vilje til at deltage i omstillingen til et lav-emissionsamfund eller som modarbejder nødvendige initiativer for at indfri Paris-aftalen.

Integration af klimahensyn i strategiske benchmarks

Der anvendes for dele af den børsnoterede portefølje strategiske benchmarks som integrerer klimahensyn og andre bæredygtighedsfaktorer til styring og måling af kapitalforvaltere. Disse benchmarks sikrer endvidere, at investeringspolitikken er rettet mod miljømæssigt bæredygtige investeringer.

Analyser af klimaaftryk

Der foretages årligt analyser af investeringernes klimaaftryk og klimascenario-analyser med henblik på at vurdere eksponeringen til klimarelaterede finansielle risici og efterlevelse af Paris-aftalens temperaturmålsætning. Analyserne foretages for de dele af porteføljen, hvor datagrundlaget vurderes tilstrækkeligt, og rapporteringen følger anbefalingerne for Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Investorsamarbejder om klima

Lægernes Pension er medlem af de internationale investorkoalitioner Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) og Climate Action 100+. IIGCC har til formål at mobilisere kapital til finansiering af omstillingen til en lavemissions økonomi og foranstaltninger til håndtering af klimaforandringer. Arbejdet er centreret om fortalervirksomhed målrettet politiske beslutningstagere, udvikling af investorers arbejde med klimaforhold og aktivt ejerskab overfor selskaber. Sidstnævnte foregår i regi af Climate Action 100+. Lægernes Pension støtter desuden TCFD, som har udviklet en række anbefalinger til virksomheder og investorers rapportering om klimarisici.

Redskaber til efterlevelse af politikken

Lægernes Pension anvender flere redskaber til at fremme bæredygtighed, imødegå negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer og begrænse bæredygtighedsrisici i investeringsporteføljen. Det gælder:

- Aktivt ejerskab.
- Eksklusioner.
- Styring og udvælgelse af kapitalforvaltere.

Aktivt ejerskab

Lægernes Pension ønsker at være en aktiv ejer og konstruktiv investor overfor både selskaber og kapitalforvaltere. Formålet er at påvirke adfærd og udvikling med henblik på at imødegå negative bæredygtighedsindvirkninger og reducere bæredygtighedsrisici. Det aktive ejerskab består af tre elementer:

- Overvågning af investeringsporteføljen.
- Dialog med relevante selskaber og kapitalforvaltere.
- Udøvelse af stemmeretten.

Prioriteringen af aktivt ejerskab betyder at Lægernes Pension kan være investeret i selskaber, som bryder med politikken indtil at det er afklaret om det aktive ejerskab har forbedret eller har udsigt til at forbedre selskabers adfærd.

Overvågning

Børsnoterede investeringer screenes løbende for selskabers involvering i normbrud og efterlevelse af produktbaserede eksklusionskriterier. Normbrud afspejler forhold, som vurderes i strid med politikken grundlag i form af vejledninger, konventioner mv.

I noterede investeringer gennemføres der forud for investeringer en undersøgelse (due diligence) med henblik på at vurdere om forvalteren og investeringsstrategien er i overensstemmelse med politikken retningslinjer. Det sker med afsæt i den på investeringstidspunktet gældende politik. Under investeringsperioden pålægges forvaltere at påse politikken overholdelse og forpligtes til at rapportere om evt. brud på politikken.

Kapitalforvalterne forestår den løbende overvågning af selskabernes strategi, kapitalforhold og finansielle resultater. Kapitalforvalterne, som pensionskassen investerer igennem, skal ligeledes overvåge ikke-finansielle forhold, idet de bliver mødt med krav om at rapportere, hvis de bliver bekendt med, at et selskab i deres portefølje bevidst eller

gentagne gange har overtrådt gældende lovgivning i de lande, hvor selskaberne opererer. Kapitalforvalterne skal rapportere til pensionskassen, hvis de bliver bekendt med væsentlige negative bæredygtighedsvirkninger af selskabers aktiviteter. Kapitalforvalterne bekræfter kvartalsvist overfor pensionskassen, at dette er blevet påset.

Dialog

Dialog anvendes til at imødegå negative bæredygtighedsvirkninger og håndtere bæredygtighedsrisici.

Lægernes Pension har typisk små ejerandele i selskaber. Dialogen med selskaber sker derfor som udgangspunkt i samarbejde med ligesindede investorer, da det vurderes at øge mulighederne for at fremme bæredygtighed og modvirke bæredygtighedsrisici.

Dialogen med kapitalforvalterne sker som et supplement til de retningslinjer og krav, som pensionskassen har fastlagt i forvaltningsaftalerne med kapitalforvalterne. Dialogen sker ud fra et ønske om at opnå indsigt i kapitalforvalternes praktiske arbejde med bæredygtighed og aktivt ejerskab og dermed en sikring af, at kapitalforvalterne udvikler og inddrager bæredygtighedsrisici sammen med finansielle forhold i investeringsanalysen.

Udøvelse af stemmeretten

Aktiv deltagelse på selskabers generalforsamlinger kan påvirke et selskab til adfærdsændringer. Det er derfor et effektivt redskab til at imødegå negative bæredygtighedsvirkninger og håndtere bæredygtighedsrisici.

Lægernes Pensions formelle ejerrettigheder omfatter anvendelse af stemmeretten og muligheden for at stille aktionærforslag på generalforsamlinger i de selskaber, hvor pensionskassen ejer aktier.

Lægernes Pension anvender i videst muligt omfang stemmeretten og benytter i den forbindelse en rådgivende stedfortræder (ISS). Stemmeafgivning sker med afsæt i stemmeanbefalinger fastsat i "Sustainability International Proxy Voting Guidelines" udarbejdet af ISS efter en konsultationsproces relevante interessenter, hvor Lægernes Pension deltager. Stemmepolitikken revideres årligt. Stemmeanbefalingerne er udviklet med henblik på at efterleve internationalt anerkendte vejledninger, principper og aftaler vedrørende god selskabsledelse og bæredygtighed.

Muligheden for at fremsætte selvstændige forslag på generalforsamlinger anvendes som udgangspunkt ikke. Det skyldes, at processen med at udarbejde og fremsætte forslag kræver administrative ressourcer, som ikke vurderes at stå mål med Lægernes Pensions ofte begrænsede ejerandele.

Lægernes Pension udøver ikke udlån af aktier. Den børsnoterede aktieportefølje er således ikke tilgængelig for andre investorer og der skal derfor ikke tages højde for udlånte aktier ved udøvelse af stemmeretten eller i det øvrige arbejde med at implementere politikken.

Information om stemmepolitik og stemmeafgivning kan findes på hjemmesiden. Lægernes Pension rapporterer årligt om den aktive ejerskabsudøvelse.

Eksklusioner

Selskaber og lande, som vedvarende ikke efterlever politikken, frasælges og udelukkes fra investeringsporteføljen.

Eksklusioner implementeres ved optag af selskaber og lande en negativliste, som kapitalforvaltere er forpligtet til at følge. Negativlisten for selskaber omfatter investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer, og negativlisten for lande omfatter investeringer i statsobligationer.

Såfremt Lægernes Pension har investeringer i et selskab eller land omfattet af eksklusioner, afvikles disse hurtigst muligt under hensyntagen til de gældende markedsvilkår og evt. juridiske begrænsninger i form af sanktioner og aftaler med kapitalforvaltere.

Selskaber og lande inkluderes igen i investeringsuniverset, hvis eksklusionsårsager er ophørt.

Styring og udvælgelse af kapitalforvaltere

Lægernes Pension investerer hovedsageligt igennem kapitalforvaltere og anvender i den forbindelse to redskaber til at imødegå negative bæredygtighedsvirkninger, håndtere bæredygtighedsrisici og fremme bæredygtige investeringer. Redskaberne supplerer de øvrige krav fastlagt i forvaltningsaftaler.

Integration af bæredygtighed i strategiske benchmarks

Lægernes Pension anvender benchmarks til at rammesætte investeringer og måle kapitalforvalteres præstationer. Benchmarks i form af indeks for forskellige aktivklasser er derfor et væsentligt redskab i styringen af investeringsporteføljen.

Visse benchmarks inkluderer bæredygtighedsfaktorer og kan derfor anvendes til at påvirke kapitalforvalteres integration af bæredygtighed i investeringsbeslutninger. Sådanne benchmarks anvendes for udvalgte dele af de børsnoterede investeringer.

Udvælgelse af kapitalforvaltere

Udvælgelse og monitorering af kapitalforvaltere er et centralt element i Lægernes Pensions investeringspolitik. Lægernes Pension kan i udvælgelsen af kapitalforvaltere og i forvaltningsaftaler prioritere at investeringsuniverset afgrænses med henblik på at imødegå negative bæredygtighedsvirkninger, håndtere bæredygtighedsrisici og fremme bæredygtige investeringer. Lægernes Pension anvender denne tilgang i en række unoterede investeringer målrettet vedvarende energi og i børsnoterede investeringer i selskaber med bæredygtige aktiviteter.

Håndtering af interessekonflikter i relation til aktivt ejerskab

Politikken implementeres med udgangspunkt i analyser og data fra uafhængige og specialiserede samarbejdspartnere, der understøtter at vurderinger foretages med afsæt i troværdig og saglig information. Pensionskassens interessekonflikter i relation til det aktive ejerskab vurderes på den baggrund begrænsede.

Koncernens bank-enhed har derudover ikke udlånsvirksomhed til virksomheder herunder børsnoterede aktieselskaber, som ellers potentielt ville kunne skabe interessekonflikter internt i koncernen.

Implementering

Implementering af politikken er beskrevet i "Erklæring om vigtigste negative bæredygtighedsvirkninger i Lægernes Pension & Bank", som er tilgængelig på hjemmesiden.

Transparens

Lægernes Pension informerer om politikken for bæredygtighed og aktivt ejerskab på hjemmesiden (www.lpb.dk), i medlemsbladet Pecunia, og i årsrapporten om bæredygtighed og aktivt ejerskab.

Følgende information om bæredygtighed og aktivt ejerskab fremgår desuden af hjemmesiden:

- Beholdningsliste for børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer (kvartalsvis opdatering).
- Aktuel negativliste for selskaber og lande.
- Stemmeafgivelser på generalforsamlinger.
- Erklæring om vigtigste negative bæredygtighedsvirkninger i Lægernes Pension & Bank.

Begreber og definitioner

Politikken anvender følgende begreber defineret i forordning (EU) 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser og forordning (EU) 2020/852 om fastlæggelse af en ramme til fremme af bæredygtige investeringer:

Bæredygtighedsfaktorer

Miljømæssige, sociale og personalemæssige spørgsmål samt spørgsmål vedrørende respekt for menneskerettighederne og bekæmpelse af korruption og bestikkelse.

Bæredygtighedsrisiko

En miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed eller omstændighed, som, hvis den opstår, kunne have faktisk eller potentiel væsentlig negativ indvirkning på værdien af en investering.

Bæredygtig investering

En investering i en økonomisk aktivitet, som bidrager til et miljømæssigt mål som målt f. eks. ved hjælp af nøgleindikatorer for ressourceeffektivitet for anvendelse af energi, vedvarende energi, råmaterialer, vand og jord, for affaldsproduktion og drivhusgasemissioner eller for dens indvirkning på biodiversiteten og den cirkulære økonomi eller en investering i en økonomisk aktivitet, som bidrager til et socialt mål, navnlig en investering, som bidrager til at bekæmpe ulighed, eller som fremmer social samhørighed, social integration og arbejdsmarkedsrelationer, eller en investering i menneskelig kapital eller økonomisk eller socialt dårligt stillede lokalsamfund, forudsat at sådanne investeringer ikke er til væsentlig skade for nogen af disse mål, og at de virksomheder, der investeres i, følger god ledelsespraksis, navnlig med hensyn til solide ledelsesstrukturer, arbejdstagerforhold, aflønning af personale og overholdelse af skatteregler.

Godkendelse og revision

Politikken for bæredygtighed og aktivt ejerskab revurderes af bestyrelsen mindst én gang årligt.

Politikken er godkendt af bestyrelsen 3. maj 2021.

Politikken er senest revideret i henhold til forordning (EU) 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser.

LÆGERNES PENSION

Lægernes Pension – pensionskassen for læger

Cvr.nr. 24 26 04 02

Dirch Passers Allé 76

DK-2000 Frederiksberg

+45 33 12 21 41

pension@lpb.dk

www.lpb.dk